

BYANÄTSFORUM
BREDBANDSFÖRENINGAR I NÄTVERK

I samarbete med
Svenska Stadsnättsföreningen
Hela Sverige ska leva
Companion
LRF

OM UPPLÅTELSE AV FIBER TILL ANDRA AKTÖRER I BYANÄT

Bakgrund

Bredbandsföreningarna har som regel till syfte att tillhandahålla sina medlemmar en anslutning till föreningens nät samt i förekommande fall, genom upphandlade leverantörer, kommunikationstjänster och innehållstjänster. Medlemmarna är både ägare och kunder till föreningen och förutsättningarna regleras genom stadgar, avtal och genom de löpande beslut medlemmarna fattar på stämman eller som delegerats till styrelsen att besluta om.

I egenskap av ägare till lokal infrastruktur har bredbandsföreningarna blivit en betydelsefull aktör för marknad och samhälle i en alltmer digitaliserad värld.

Därför händer det att andra aktörer "knackar på dörren" och vill ha tillgång till delar av föreningens anläggning/nät eller önskar att föreningen bygger ut och upprättar en anslutning. Dessa aktörer är normalt företag, eller en kommun som inte vill eller kan tillhöra medlemskretsen, utan istället enbart vill nyttja vissa tjänster av föreningen. Vilket exempelvis kan vara att hyra passivt nät (Svartfiber) eller aktivt nät (Ethernet).

Avtal

Upplåtelse av svartfiber, Ethernet eller tillhandahållande av andra varor eller tjänster förutsätter ett avtalsförhållande. De flesta branscher utvecklar med tiden en branschpraxis utifrån erfarenheter och normer om vad som bör och förväntas ingå i ett avtal. Även om fiber och digitala tjänster är en ung bransch har det redan utvecklats olika avtal som kan liknas med standardavtal. Byanätsform har utvecklat olika mallar för stadgar och avtal mellan föreningen och medlemmarna, eftersom vi är ensamma och unika för just de förutsättningarna.

Vi har dock valt att inte utveckla några egna mallar för avtal mellan branschaktörer. Där rekommendera vi istället att man tillämpar de avtalspaket som stadsnättsföreningen utvecklat tillsammans med olika aktörer (köpare och säljare) på marknaden. Dessa avtalspaket finns tillgängliga här: <https://www.ssnf.org/nat-i-varldsklass/avtal/avtalspaket-cesar2-version-3.1/>

Avtalspaketet kan användas fritt utan att ingå ramavtal för deltagande i Cesar2.

Det som i avtalspaketet kallas avropsavtal kan användas som huvudavtal och till det finns det sedan en bilaga med allmänna villkor och begreppsförklaringar samt ett antal bilagor som kan användas och läggas till beroende på tjänstens innehåll och omfattning.

Avtalen kan ses som en branschpraxis av normal reglering, men justeringar och förhandlingar kring olika villkor och detaljer sker mellan parterna.

Servicenivå

Ofta har kunden behov av en högre servicenivå (i form av snabbare åtgärds tid) på sin förbindelse än vad som normalt gäller för serviceavtal i bredbandsföreningar. Kontakta er servicepartner och be om ett pris för högre servicenivå på den enskilda förbindelsen, det ska de kunna erbjuda! Denna merkostnad räknar ni sedan in i priset på den löpande månadskostnaden till kunden.

Prissättning

En fråga som Byanätsforum ibland får är hur en förening prissätter upplåtelse av nät till någon annan aktör och vad som är ett "normalt" pris. Byanätsforum kan inte ge rekommendationer om prissättning i belopp. Vi kan dock säga är att det som regel finns ett lägsta pris och ett högsta pris. Det högsta priset är vad någon är beredd att betala och det lägsta är föreningens kostnad för upplåtelsen. Det senare är viktigt för föreningen att räkna på, dvs vilka kostnader kommer föreningen dra på sig genom att anlägga, underhålla och tillhandahålla tjänsterna.

Byanätsforum har tagit fram en enkel Excel-fil för att beräkna kostnaden för att tillhandahålla förbindelsen vilken kan beställas från kansliet@byanatsforum.se. Kom ihåg att i anläggningskostnaden ta med kostnader för de delar av det befintliga nätet som används – ofta har föreningen en schablon för nya medlemmar som kan användas här. Kom också ihåg att med det egna arbete som föreningen utför såsom projektledning etc. När det gäller månadskostnaden så är det även där viktigt att beräkna de gemensamma kostnader för förvaltning som finns i föreningen. Den nätavgift som alla anslutningar betalar är en rimlig lägsta nivå.

Om ett längre avtal tecknas (exempelvis på fem år) så kan delar av anläggningskostnaden fördelas över månadskostnaden ifall kunden önskar det. Vissa kunder kan även vilja sänka månadskostnaden genom att betala en högre anläggningskostnad – se då till att det finns en klausul om att förhandla om månadskostnaden när den första avtalsperioden går ut! Annars finns risken att föreningen går med förlust om den löpande driften kostar mer än intäkten (månadskostnaden).

Grundprincipen måste dock vara att föreningen inte ska göra en förlust på att anlägga och hyra ut förbindelsen. Om upplåtelsen över tid innebär mer kostnader än intäkter kommer förlustaffären i slutänden drabba medlemmarna. Styrelsen har ett ansvar gentemot föreningen och dess medlemmar att undvika förlustaffärer.

Upplåtelse tillsammans med andra

Ibland kan det hända att aktörer behöver komma åt olika transmissionstjänster i en region som berör flera olika nätägare, som exempelvis vid utbyggnad av samhällsmaster mm. Då kan det behövas en samverkan mellan dessa aktörer för att erbjuda de tjänster som efterfrågas.

Samverkan kan ske genom att **en** nätägare tar ansvaret som leverantör mot kunden och i sin tur gör avtal med övriga eller att de tillsammans verkar genom en paraplyförening.

Stadsnäten i landet har bildat sex affärskluster som samverkar via Stadsnätsföreningen. Från norr till söder heter de; IT Norrbotten, ac net, Norrsken, Nodena, Netwest & Sydlänk. Det är vanligt att dessa affärskluster kontakter bredbandsföreningar för att kunna erbjuda svartfiber mellan två punkter där man passerar eller terminerar i föreningens nät.

Försäljning av våglängder

En teknik som kan vara bra att känna till både som leverantör och kund på svartfibermarknaden är att det även är möjligt att dela upp en fiber i våglängder. Våglängdsmultiplexing kallas tekniken som gör det möjligt att dela upp en fiber i flera olika kanaler, typiskt sett 4,6 eller 16 kanaler men upp till 40 kanaler är tekniskt möjligt. Detta gör det möjligt att överföra nästintill oändliga datamängder i en och samma fiber.

Checklista

Till sist en checklista med områden att stämma av inför affären.

- Är detta något föreningen klarar inom sitt eget nät eller finns det andra parter att samverka med?
- Rymmer affären inom föreningens verksamhetsbeskrivning i stadgarna?
- Kommer affären främja medlemmarna/orten direkt eller indirekt?
- Vilka krav och villkor har kunden, SLA, robusthet mm?
- Vilka risker tar föreningen?
- Kan föreningen finansiera behövliga investeringar?
- Vilken återbetalningstid behöver vi och hur lång tid ska ett kundavtal gälla?
- Föreningens kapacitet i övrigt?
- Behöver befintligt nät utökas någonstans för att kunna leverera förbindelsen? Ta då med det i kalkylerna.

Har ni i föreningen fler frågor kring detta så tveka inte att kontakta vår helpdesk på helpdesk@byanatsforum.se

